

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

FAGOTISTA/ FAGOTISTKINJA

SADRŽAJ

---

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3. KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	7
3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	11
3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	12
3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	13
3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	14
3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	15
3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	16
3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	17
3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	18
4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	19
5. REFERENTNI PODACI.....	20

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: FAGOTISTA/ FAGOTISTKINJA

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Fagotista planira i organizuje aktivnosti za realizaciju javnog nastupa samostalno i/ili u grupi, obavlja pripremne poslove za javni nastup, priprema i štimuje instrument i usvirava se pred nastup, realizuje probe i javno izvodi odabrani muzički repertoar, poštujući normative i standarde u radu. Rukovodi i nadzire organizacione aktivnosti u radu manjeg muzičkog ansambla. Održava funkcionalnost instrumenta i opreme za izvođenje. Vodi odgovarajuću poslovnu dokumentaciju javnih nastupa, ugovara nastupe i komunicira sa saradnicima, publikom i medijima. Obavlja poslove na način da ne ugrožava svoje zdravlje, zdravlje saradnika i publike i radnu i životnu sredinu.

KOMPETENCIJE

Fagotista:

- Analizira, planira i organizuje poslove za realizaciju javnog nastupa
- Obavlja potrebne pripreme za javni nastup
- Priprema mjesto za javni nastup
- Štimuje instrument i usvirava se pred nastup
- Izvodi tonsku/ akustičku probu
- Izvodi muzički repertoar, u skladu sa uslovima javnog nastupa
- Obavlja završne poslove nakon javnog nastupa
- Ugovara javni nastup
- Vodi poslovnu dokumentaciju na odgovarajući način
- Rukovodi radom manjeg muzičkog ansambla
- Nadzire rad manjeg muzičkog ansambla
- Sprovodi lične i aktivnosti ansambla, u skladu sa primjerima dobre prakse i normativima izvođenja muzičkih djela
- Održava funkcionalnost instrumenta i opreme za javni nastup
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima, publikom i medijima, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Primjenjuje postupke i mjere zaštite na radu, zdravlja i radne i životne sredine, u skladu sa propisima

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Analiza, planiranje i organizacija javnog nastupa
Priprema posla i radnog mjesta	- Priprema za javni nastup - Priprema mjesta za javni nastup
Operativni poslovi	- Štimovanje, usviravanje i pripremne vježbe - Tonska / akustička proba - Javni nastup - Završni poslovi nakon javnog nastupa
Komercijalni poslovi	- Ugovaranje javnog nastupa
Administrativni poslovi	- Vođenje poslovne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Rukovođenje radom manjeg muzičkog ansambla
Nadzor rada	- Nadzor rada manjeg muzičkog ansambla
Obezbjedivanje kvaliteta	- Primjena kodeksa i normativa javnog nastupa
Održavanje i popravke	- Održavanje funkcionalnosti instrumenta i opreme za javni nastup
Komunikacija	- Komunikacija sa saradnicima, publikom i medijima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiza, planiranje i organizacija javnog nastupa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Analizira javni nastup u odnosu na ciljnu grupu, povod, vrijeme i mjesto nastupa
- Planira potrebna **sredstva** i **podršku** za realizaciju javnog nastupa

Sredstva: scena, rasvjeta, ozvučenje, instrumenti i dr.

Podrška: logistička podrška i medijska promocija

- Izrađuje plan aktivnosti za realizaciju javnog nastupa
- Dostavlja definisanu **listu zahtjeva** izvođača za realizaciju programa realizatoru programa

Lista zahtjeva izvođača: rajder lista (rider list), input lista, lista binske opreme, stejdž plot (stage plot) i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove marketinga i menadžmenta u kulturi
- Tonska oprema

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Priprema za javni nastup

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Vršiti odabir muzičkog repertoara, u skladu sa analizom nastupa
- Pribavlja potrebni notni materijali, u skladu sa repertoarom
- Formira ansambl, u skladu sa odabranim repertoarom
- Uvježbava izabrani muzički repertoar samostalno i/ili u grupi - ansamblu
- Dogovara termine i realizuje **probe** pred javni nastup
  - Proba:** akustička/tonska, generalna i kostimska
- Ugovora logističku podršku za javni nastup, po potrebi
- Vršiti provjeru pripremljenosti pomoćnog prostora za korišćenje pred javni nastup

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Muzički repertoar – klasični, popularni (džez, pop, rok, bluz, tradicionalna i dr.)
- Vrste i sastav ansambala
- Osnove menadžmenta u kulturi
- Tonska oprema
- Autorska prava

3.2.2. Ključni posao: Priprema mjesta za javni nastup

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Provjerava ispunjenost sa liste zahtjeva za realizaciju javnog nastupa
- Vršiti korekcije u odnosu na ispunjenost liste zahtjeva, u cilju usaglašavanja aktivnosti
- Daje instrukcije nadležnim za postavljanje **inventara** na scenu
Inventar: stolice, notni stalci, praktikabli, paravani i dr.
- Pozicionira se na scenu u odnosu na stejdž plot

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tonska oprema
- Muzički instrumenti
- Vrste i sastav muzičkih ansambala

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Štimovanje, usviravanje i pripremne vježbe

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Usaglašava intonaciju instrumenta prema dogovorenom štimu (frekvenciji kamertona)
- Izvodi **pripremne vježbe** pred javni nastup
Pripremne vježbe: tjelesne vježbe, vježbe disanja, koncentracije i dr.
- Vršiti usviravanje u cilju pripreme za nastup
- Daje instrukcije ton majstoru (dizajneru zvuka) prilikom podešavanja tonskog/akustičkog balansa

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Štimovanje instrumenta – definicija, vrste i načini
- Usviravanje
- Pripreme za javni nastup (tjelesne vježbe, vježbe disanja i koncentracije)

3.3.2. Ključni posao: Tonska/ akustička proba

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Procjenjuje akustičnost sale radi usklađivanja dinamike i načina muzičkog izvođenja
- Podešava balans među članovima ansambla, u skladu sa akustikom instrumenata i prostorom
- Provjerava funkcionalnost **tonske opreme** sa ton majstorom (dizajnerom zvuka)

Tonska oprema: mikrofoni, zvučnici, pojačala, kablovi, di-boksovi, miksete, monitoring i dr.

- Daje sugestije ton majstoru u stvaranju konačne zvučne slike

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove akustike
- Tonska oprema

3.3.3. Ključni posao: Javni nastup

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Uspostavlja **komunikaciju sa publikom** tokom javnog nastupa
Komunikacija sa publikom: verbalna, neverbalna, interakcija
- Izvodi predviđeni **muzički repertoar** samostalno ili u grupi - ansamblu po notnom ili bez notnog zapisa
Muzički repertoar: klasični i popularni (džez, pop, rok, bluz, tradicionalna i dr.)
- Izvodi interpretaciju dajući poseban doprinos interpretaciji kroz lično shvatanje muzičkog djela

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Muzička pismenost (teorija muzike, solfedo, istorija muzike, muzički stilovi, muzički instrumenti, muzički oblici, harmonija, polifonija)
- Interpretacija muzičkog djela
- Osnove komunikologije
- Muzička animacija

3.3.4. Ključni posao: Završni poslovi nakon javnog nastupa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Ostvaruje kontakt sa publikom nakon nastupa po sopstvenom nahođenju ili po dogovoru sa poslodavcem
- Odlaze notni materijal na odgovarajući način
- Čisti i pakuje instrument na odgovarajući način
- Odlaze garderobu i kostime na odgovarajući način
- Daje izjave za medije, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Sociologija kulture
- Psihologija
- Lična i radna higijena

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Ugovaranje javnog nastupa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Pregovara sa poslodavcima o uslovima ugovora za javni nastup
- Vršiti kalkulaciju troškova i definiše cijenu nastupa
- Potpisuje ugovor o javnom nastupu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove preduzetništva
- Poslovna administracija

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje poslovne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Vodi evidenciju o realizovanim javnim nastupima
- Arhivira audio i video zapise sa javnih nastupa i objave u medijima
- Arhivira promotivni materijal na odgovarajući način u skladu sa procedurama
- Ažurira **personalni dosije**

Personalni dosije: diplome, sertifikati, licence, ugovori, rješenja i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna administracija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

3.6.1. Ključni posao: Rukovođenje radom manjeg muzičkog ansambla

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista: <ul style="list-style-type: none">
- Organizuje aktivnosti manjeg muzičkog ansambla
- Rukovodi aktivnostima na realizaciji javnog nastupa
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">
- Osnove menadžmenta u kulturi

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

3.7.1. Ključni posao: Nadzor rada manjeg muzičkog ansambla

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista: - Vršiti nadzor realizacije preuzetih obaveza članova manjeg muzičkog ansambla po kvalitetu i dinamičkim
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
- Osnove preduzetništva

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Primjena kodeksa i normativa javnog nastupa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Izvršava obaveze, u skladu sa etičkim kodeksom
- Izvodi muzički repertoar poštujući sve elemente muzičkog teksta i stilske karakteristike izabranog žanra
- Analizira kritike nakon nastupa sa ciljem unapređenja kvaliteta izvođenja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Etički kodeks
- Muzička pismenost (teorija muzike, solfedo, istorija muzike, muzički stilovi, muzički instrumenti, muzički oblici, harmonija, polifonija)
- Interpretacija muzičkog djela
- Komunikologija
- Muzička animacija

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje funkcionalnosti instrumenta i opreme za javni nastup

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista: <ul style="list-style-type: none">
- Redovno održava instrument i opremu za nastup
- Čuva instrument i opremu, u skladu sa uputstvima proizvođača
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">
- Održavanje instrumenta

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Komunikacija sa saradnicima, publikom i medijima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Komunicira sa saradnicima, publikom i medijima na maternjem i najmanje jednom svjetskom jeziku, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije, timskog rada, protokola i bontona
- Koristi stručnu terminologiju u komunikaciji
- Komunicira sa članovima ansambla i publikom tokom nastupa

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Komunikologija
- Stručna terminologija
- Strani jezik
- Protokol i bonton

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Fagotista:

- Sprovodi postupke i mjere zaštite zdravlja na radu
- Koristi instrument, sredstva i opremu za rad na ispravan način u svrhu očuvanja zdravlja i životne sredine
- Sortira i odlaže otpad iz procesa rada na način koji ne ugrožava sopstveno zdravlje, zdravlje saradnika i publike i životnu sredinu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita i zdravlje na radu
- Zaštita životne sredine

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Humanistika i umjetnost Podsektor: Umjetnost
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	2652 Muzičari, instrumentalisti, pjevači i kompozitori
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Fagotista radi individualno ili u muzičkim ansamblima, sa ili bez ozvučenja. Rad se odvija u zatvorenim i otvorenim prostorima u različitim uslovima za izvođenje, sjedeći ili stojeći.
Srodna zanimanja	Oboista, Flautista, Gitarista, Harfista, Harmonikaš, Hornista, Klarinetista, Klavirista, Kontrabasista, Oboista, Perkusionista, Saksofonista, Solo pjevač, Trombonista, Trubač, Violinista, Violista i Violončelisa
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Fagotista/ Fagotistkinja

Kod dokumenta: SZ-020241-FAGOT

Datum usvajanja dokumenta: 03. april 2019. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XXVIII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Borjan Radović, spec. art-gitarista, samostalni savjetnik I, Ministarstvo prosvjete
2. Vanja Vukčević, magistar muzičke pedagogije, organizator, JU Muzički centar Crne Gore
3. Nataša Popović, MA kamerne muzike, docent, Muzička akademija Univerziteta Crne Gore
4. Šukrija Serhatlić, stručni učitelj, šef narodnog orkestra, JU Kulturo-informativni centar „Budo Tomović“
5. Dario Krivokapić, MA hornista, orkestarski muzičar-drugi hornista i dirigent, JU Muzički centar Crne Gore - Gradska muzika Kotor
6. Mira Popović, diplomirani muzičar, nastavnik solfeđa, JU Umjetnička škola za muziku i balet “Vasa Pavić” Podgorica
7. Antonio Nasevski, diplomirani fagotista, orkestarski muzičar-prvi fagotista, JU Muzički centar Crne Gore

Koordinatori:

Dušan Bošković, diplomirani geograf-turizmolog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje